
El model de donació de plasma a Catalunya

- **El programa 30 minuts de TV3 emet el reportatge “El negoci de la sang”, realitzat per una televisió suïssa**
 - **El que es veu al reportatge és una realitat molt diferent de la catalana**
 - **El present document explica perquè el model català de donació de plasma i elaboració de medicaments a partir del plasma és tan diferent del que es veu al reportatge**
1. A Catalunya, la donació de sang, plaquetes i PLASMA és altruista i NINGÚ fa negoci comercialitzant o venent el plasma que dona qualsevol ciutadà al nostre país.
 2. A Catalunya, tothom dona sang, plaquetes i plasma de forma altruista i la rep sense pagar res a canvi.
 3. El Banc de Sang i Teixits és una **empresa pública** (de tots els ciutadans) del Departament de Salut. Garanteix que no hi ha LUCRE a partir de la donació de sang. Ningú fa negoci de cap mena, ni amb la sang, ni amb les plaquetes ni amb el plasma. Lògicament, sí que hi ha proveïdors, com les empreses que fabriquen la bossa on recollim la sang o les màquines per detectar virus. També hi ha infermers, metges o administratius que treballen i cobren sou per fer la feina.
 4. **El Banc de Sang i Teixits no comercialitza amb el plasma. No ven en cap cas el plasma de les donacions altruistes. El subministrem als hospitals a canvi d'un cost de transferència, com la sang.**
 5. El nostre és un **model de donació ALTRUISTA**, en què milers de donants cada any donen a canvi de res, per la simple voluntat d'ajudar.
 6. **La sang NO es pot fabricar.** Ni la sang ni cap dels seus components: les plaquetes, el plasma ni la major part de les proteïnes que conté el plasma.
 7. **A Catalunya, ni la donació de sang ni la donació de plasma estan sotmeses a les lleis del mercat.** Per sort, tenim un sistema públic de salut que garanteix que passi el que passi, tinguem el mercat que tinguem, tots els malalts tindran sang o plasma per als seus tractaments i no hauran de pagar res per poder-los rebre.
 8. En tot moment, el PLASMA que donem queda en el Banc de Sang i Teixits que aprofita els dos usos que té aquest component de la sang:
 - Transfusió del plasma als malalts per problemes de coagulació (hemorràgies greus en el part, cirrosi, accidents greus...), per recanvis plasmàtics en determinats malalts que els requereixen, etcètera.
 - El plasma que no es transfon s'utilitza per elaborar hemoderivats, que són medicaments fets a partir de les proteïnes que conté el plasma: albúmina, factor VIII, immunoglobulines, etcètera. Aquestes proteïnes serveixen per tractar malalties com la cirrosi, hemofília, dèficit de defenses, trasplantaments... Al Banc de Sang i Teixits no disposem de la tecnologia per fer l'extracció de les proteïnes.

Qui té la tecnologia i la llicència per elaborar medicaments a partir del plasma és Grífols. Per això, enviem el plasma a Grífols, que extreu les proteïnes i les retorna al Banc de Sang i Teixits perquè arribin als malats en forma de medicaments (hemoderivats). El Banc de Sang és qui disposa i distribueix aquests medicaments als hospitals. EN CAP CAS Grífols subministra als hospitals cap derivat del plasma procedent de la donació altruista a Catalunya. Sempre és el BST qui es responsabilitza d'aquests productes que són de tots els ciutadans. Pel Banc de Sang, la funció de Grífols és la mateixa, per exemple, que la de l'empresa que fabrica les bosses de plàstic que contenen la sang. Es paga per un determinat servei. **En cap cas es ven la sang ni el plasma a ningú per fer-ne cap negoci.**

- 9. El Banc de Sang segueix el model vena a vena, de la vena del donant a la del receptor.** Vol dir que vetllem per la salut del malalt i també per la del donant. Per això, aquí es pot donar plasma un màxim de 2 cops al mes. El reportatge dels Estats Units parla que es donen plasma 2 cops per setmana.

PREGUNTES

Quin és el problema amb el plasma?

A Catalunya, no som autosuficients en algunes proteïnes que venen del plasma. Ens caldria doblar les actuals donacions de plasma, que són unes 12.000 l'any, per acostar-nos a l'autosuficiència. Mentrestant, per evitar que cap malalt es quedi sense el tractament, es porten aquests medicaments d'altres països. Perquè el cert és que també han anat creixent les necessitats de les proteïnes del plasma perquè els avenços mèdics han descobert que poden ser útils per tractar malalties que fins ara no tenien cura o tractament.

El Departament de Salut té clar que el camí per evitar portar les proteïnes de fora és multiplicar les donacions de plasma actuals i el Banc de Sang i Teixits ha iniciat un programa per fer-ho possible. De fet, aquest dimarts per donar, el Giving Tuesday, el repte que ha plantejat el Banc de Sang i Teixits és sumar 100 nous donants de plasma i en fa una donació al Palau Robert de Barcelona.

Per què volem ser autosuficients si portem el plasma dels Estats Units?

L'Organització Mundial de la Salut recomana l'autosuficiència per dos motius de seguretat:

1. Per assegurar que els malalts sempre tindran el medicament disponible i no dependrem de les importacions dels Estats Units o d'un altre país. (En cas que tanquessin les fronteres per algun motiu, no disposaríem dels medicaments).
2. Per evitar el risc d'importació de malalties i transmissió entre diferents parts del món.

Per què no feu vosaltres els hemoderivats?

La complexitat tecnològica i regulatòria que requereix aquest procés implica unes inversions molt elevades que no serien sostenibles per al sector públic, tenint en compte el nombre de malalts que cal atendre a Catalunya. Grífols ho pot fer sostenible perquè és una multinacional que subministra medicaments a tot el món. Nosaltres només ens centrem amb el plasma necessari per als malalts de Catalunya.

L'extracció de les proteïnes del plasma té una consideració igual a la d'elaboració de medicaments. Grífols és a Espanya l'única amb llicència per poder fer aquesta elaboració. Per això els hemoderivats que venen de la donació altruista i que nosaltres fem arribar als hospitals porten el nom Grífols a l'envoltori.

Veneu el plasma a Grífols?

No. En cap cas. El que fem és llogar les seves instal·lacions perquè elaborin els hemoderivats a partir del nostre plasma; perquè n'extreguin les proteïnes imprescindibles per als malalts i ens les retornin.

Per què no ens replantegem el model de donació i paguem la donació de sang i/o plasma?

Perquè creiem en el model altruista de donació de sang, que és el que garanteix l'accessibilitat de tothom amb les mateixes garanties a les transfusions. Seguim el model de l'OMS que pretén evitar el mercadeig amb elements biològics personals i insubstituïbles. Igual com passa amb els òrgans o els teixits.

Però aleshores, per què se subministren a Catalunya derivats del plasma que ve dels Estats Units, on es pot pagar?

Perquè hores d'ara aquesta és l'única opció. Abans de deixar un malalt sense tractament, es porta de fora. Des del Banc de Sang, hem engegat un programa de plasma per duplicar de donacions i aconseguir l'autosuficiència.

Posi'ns algun exemple de medicament indispensable i que no té cap alternativa fabricat a partir de plasma

Les immunoglobulines, per persones que tenen alguna malaltia que malmet el seu sistema de defenses (els anomenats nens bombolla, per exemple, en necessiten).

El Factor VIII, per determinats malalts d'hemofília que no poden utilitzar l'alternativa existent (recombinant)

L'Albúmina, per malalts que pateixen cirrosi i s'han de sotmetre a un determinat tractament. O per grans cremats i grans hemorràgies, per evitar el risc de mort.

ALTRES**EL PREU I EL COST DE LA SANG**

La sang té un preu? La sang té un COST, que és el de tots els elements necessaris perquè es reculli, processi, analitzi i distribueixi als hospitals. Aquest COST es converteix en un PREU públic, fixat pel govern, i que és el que assumeixen els hospitals de tot Catalunya quan necessiten sang per als malalts.

Hi ha un post al blog que en parla: www.bancsang.net/blog/te-preu-la-sang

El model de donació de sang voluntari i altruista que hem assimilat com a natural a casa nostra, no és el que ha funcionat sempre. De fet, fins l'any 1975, a l'Estat espanyol no es va prohibir la donació de sang que no fos voluntària. Però això no és el que malauradament passa a tot el món.

L'Organització Mundial de la Salut s'ha plantejat el 2020 com a fita perquè la meitat dels països assumeixin aquest model de donació. Actualment hi ha més de 60 països al món on la donació de sang és el 100% voluntària i no remunerada. I un total de 74 països, on aquesta proporció és de més del 90% encara que no en la seva totalitat.

Més informació

www.bancsang.net/blog

Manel Gastó
T. 93 557 35 68
T. 636 66 59 15
mgasto@bst.cat

Xavi Villalvilla
T. 93 557 35 00
T. 667 12 91 11
xvillalvilla@bst.cat